

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Constantin Alerguș, Ion Guzun,

judcând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2014, de către avocatul, Pascari Iulian, în numele inculpatului,

Țușca Valeriu Iurie, născut la 06 februarie 1986, originar și domiciliat mun. Chișinău or. Durlești str. Dacilor, 2.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 09.10.2013 pînă la 05.12.2013

2. în instanța de apel din 14.01.2014 pînă la 31.03.2014

3. în instanța de recurs din 12.06.2014 pînă la 29.07.2013

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 decembrie 2013, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Țușca Valeriu Iurie, a fost condamnat în baza art. 238 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată pe un termen de probă de 2 ani, dacă în acest termen nu va săvîrși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Totodată, Țușca V.I., fiind obligat în termenul de probă fixat să nu-și schimbe domiciliul, fără consimțământul organului competent.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Țușca V., la 27 februarie 2009, urmărind scopul dobîndirii unui credit în mărime de 550 000 lei, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor și admițînd în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune, a prezentat la BC „Banca Comercială Română” SA de pe str. Tricolorului 32, mun. Chișinău, cererea de primire a creditului, cu actele corespunzătoare, printre care și certificatul cu privire la veniturile înregistrate pe parcursul ultimilor 12 luni, datat cu 27.02.2009, ce confirmă faptul că deține funcția de manager vînzări al SRL „Valvert Grup”, fiind salarizat cu 19 860 lei lunar, înregistrînd un venit pe parcursul ultimilor 12 luni, în valoare totală de 238 320 lei.

Prin urmare, știind cu certitudine, că deși este angajat al SRL „Valvert Grup”, dar nu a fost salarizat cu careva mijloace financiare la societatea comercială vizată, înregistrând în toată perioada anului 2008 un venit în sumă totală de 1 833,33 lei, iar pe parcursul anului 2009 neînregistrând careva venituri, Țușca V., cu bună știință a prezentat instituției financiare informația falsă respectivă, în baza căreia, la 12 martie 2009 a primit creditul în mărime de 550 000 lei, ce constituie proporții ce depășesc valoarea de 500 unități convenționale, astfel cauzând BC „Banca Comercială Română” SA daune materiale în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Țușca V., au fost încadrate în baza art. 238 Cod penal, *dobândirea creditului prin înșelăciune, adică prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit sau majorării proporției acestuia, sau obținerii unui credit în condiții avantajoase, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 238 Cod penal, la 3 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că:

- sentința în partea stabilirii pedepsei penale nu corespunde personalității celui vinovat, fiind prea blândă;

- instanța de judecată nu a luat în considerație prevederile art. 2, 5 și art. 75 Cod penal și prin urmare, neîntemeiat a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, aceasta fiind o pedeapsă nemotivat de blândă, în raport cu pericolul social al infracțiunii comise;

- la stabilirea pedepsei, instanța de judecată urma să țină cont și de faptul, că inculpatul a săvârșit fapta incriminată, dându-și bine seama de consecințele ce urmau să survină, de faptul că din start a știut că nu va fi în stare să restituie ratele de credit, având venituri mai mici decât cele avute în realitate.

- scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate inculpatului nu va fi atins, deoarece pedeapsa aplicată acestuia nu este proporțională în raport cu fapta criminală săvârșită.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2014, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Țușca V., a fost condamnat în baza art. 238 Cod penal, la 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că instanța de fond nu a ținut cont de pericolul social al infracțiunii săvârșite de inculpat, de motivul și scopul comiterii acestei infracțiuni, de atitudinea conștientă a făptuitorului de a duce în eroare instituția bancară în scopul obținerii creditului în suma indicată.

Instanța de apel a considerat că inculpatul poate fi reeducat prin sancționare cu pedeapsă penală reală, deoarece acesta a acționat cu intenție și a cauzat instituției

bancare daune în proporții deosebit de mari, a săvârșit o infracțiune din categoria celor grave, iar pedeapsa inculpatului potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, nu poate fi mai mare de 4 ani închisoare.

În opinia instanței de apel, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în speța dată contravine acestei norme.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Pascari Iulian, în numele inculpatului în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia și menținerea sentinței. În motivarea recursului său invocă, că:

- decizia instanței de apel o consideră ilegală, deoarece nu s-a luat în considerație că inculpatul are la întreținere 2 copii minori și este unicul întreținător al familiei, a recunoscut săvârșirea infracțiunii, se caracterizează pozitiv și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată potrivit art. 364¹ Cod de procedură penală;

- dezacordul părții acuzării cu soluția instanței de fond nu poate servi drept temei de casare a acesteia, fără a concretiza motivele de drept a cerințelor sale și fără a prezenta probe cu privire la lezarea drepturilor acuzării de către prima instanță;

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, prin care solicită respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece nu se conformează pct. 5) al art. 430 Cod de procedură penală, iar la stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

7.2 Reprezentantul părții vătămate, BC „Banca Comercială Română” SA, Negruș Ion, prin care a considerat recursul ordinar declarat, ca neîntemeiat și pasibil de respingere integrală, menționând că și pedeapsa reală de 2 ani închisoare este prea blândă pentru o asemenea faptă, însă în opinia acestuia soluția instanței de apel rămîne a fi una acceptabilă și susținută.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, prin care s-a casat sentința în partea pedepsei și anume excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, considerînd-o ilegală și neîntemeiată îndeosebi sub aspectul individualizării pedepsei.

Analizînd hotărîrea instanței de apel, reiese că deoarece inculpatul a acționat cu intenție și a cauzat instituției bancare daune în proporții deosebit de mari și infracțiunea săvârșită de acesta se atribuie la categoria celor grave, din care motiv prevederile art. 90 Cod penal, nu pot fi aplicate și inculpatul poate fi reeducat cu pedeapsă penală reală.

În opinia Colegiului, la stabilirea pedepsei instanța de apel nu și-a argumentat suficient soluția sa și nu a ținut cont în deplină măsură de dispozițiile art. 75 Cod penal, care prevăd că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei sînt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Astfel, Colegiul menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, **echitabilă**, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. În același rînd, după caz, instanța este în drept de a aplica și prevederile Părții Generale a Codului penal, în special art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt impedimente.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane.

Mai mult, Colegiul remarcă că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît de către condamnat, precum și de alte persoane. Ori, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blîndă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni.

Așadar, Colegiul penal consideră, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei.

Conform părții descriptive a sentinței, prima instanță a menționat că la stabilirea pedepsei ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, ce se clasifică ca gravă, de persoana inculpatului, de circumstanțele atenuante prezente în cauză – recunoașterea vinei și căința sinceră, faptul solicitării examinării cauzei penale în procedura simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, precum și lipsa circumstanțelor agravante.

Totodată, din materialele cauzei se atestă că inculpatul anterior nu a fost condamnat, fiind la prima atingere cu legea penală (f.d. 146) și are la întreținere 2 copii minori.

Reieșind din conglomeratul împrejurărilor menționate, prima instanță a conchis că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea reală de societate și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă, luând în considerație prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, care stabilesc că pedeapsa pentru infracțiunea imputată se reduce cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare pentru această infracțiune, în cazul recunoașterii probelor administrate în faza urmăririi penale.

În acest context, conform art. 90 alin. (1) Cod penal, care prevede că *dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă*, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu împiedică de a fi aplicate și în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni grave.

Referitor la argumentarea instanței de apel precum că cauzarea instituției bancare a unei daune în proporții deosebit de mari, constituie un motiv de a stabili pedeapsa penală cu executare reală, Colegiul penal, îl consideră insuficient de a exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal la fixarea pedepsei inculpatului. Mai mult ca atît, prejudiciul pretins de instituția bancară a fost asigurat prin contractele de gaj (ipotecă) nr. 1394, 1396 din 12 martie 2009 (f.d. 17-22, 23-28), ce au fost autentificate notarial și înregistrate la Oficiul Cadastral Călărași.

În continuare, circumstanțe ce ar demonstra că inculpatul nu poate fi corectat prin aplicarea art. 90 alin. (1) Cod penal, nu au fost stabilite.

Instanța de recurs, avînd ca reper cele enunțate mai sus consideră că pedeapsa stabilită lui Țușca V., de instanța de fond corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, hotărîrea dată fiind legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel, în situația în care nu a dispus de alte circumstanțe decît cele stabilite de prima instanță, greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare a inculpatului la o pedeapsă penală cu închisoare și executare reală, a comis o eroare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, aplicînd o pedeapsă mai gravă decît cea stabilită de prima instanță, în lipsa a cereva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs, este în drept de a admite recursul, de a casa parțial sau total hotărîrea atacată, cu menținerea hotărîrii primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

În astfel de condiții, Colegiul conchide că, temeiurile la care se referă autorul recursului, sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce determină de a admite recursul, casînd decizia instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul, Pascari Iulian, în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2014, în cauza penală în privința lui **Țușca Valeriu Iurie**, cu menținerea sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 05 decembrie 2013, prin care acesta a fost condamnat în baza art. 238 Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată pe un termen de probă de 2 (doi) ani, dacă în termenul de probă fixat nu va săvîrși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară, și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Constantin Alerguș

Ion Guzun